

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**«ΒΟΣΚΗΣΙΜΕΣ ΓΑΙΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****ΒΟΣΚΗΣΙΜΕΣ ΓΑΙΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ****Άρθρο 1****Ορισμός**

Για τις ανάγκες του παρόντος νόμου, βοσκήσιμες γαίες καλούνται οι εκτάσεις που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για βόσκηση ζώων (βοσκότοποι) στις οποίες αναπτύσσεται βλάστηση αυτοφυής ή μη, ποώδης, φρυγανική ή ξυλώδης με θαμνώδη ή αραιά δενδρώδη μορφή ή και μικτή και οι οποίες μπορεί να εκτείνονται και σε υδάτινα παραλίμνια ή παραποτάμια οικοσυστήματα, όπου αναπτύσσεται υδροχαρής βλάστηση. Ο χαρακτήρας και ο προορισμός των βοσκήσιμων γαιών δεν μεταβάλλεται λόγω της χρήσης τους για τη διατροφή των αγροτικών ζώων, η δε διαχείριση τους διέπεται από τις σχετικές για κάθε κατηγορία έκτασης διατάξεις της αγροτικής, δασικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Άρθρο 2**Εθνική Γεωγραφική Πληροφοριακή Βάση Δεδομένων**

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), συνιστάται Εθνική Γεωγραφική Πληροφοριακή Βάση Δεδομένων (ΕΓΠΒΔ), με την ονομασία «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας».
2. Η ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» έχει ως σκοπό την καταγραφή των βοσκήσιμων γαιών της χώρας, για τις ανάγκες εφαρμογής ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων που σχετίζονται με τη χρήση αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και δεν επηρεάζει την αποτύπωση, προστασία και διαχείριση των σχετικών εκτάσεων, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» χρησιμοποιεί ως πηγή δεδομένων τα χαρτογραφικά δεδομένα της Γενικής

Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος, το Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (LPIS-GIS) του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) ή άλλες πηγές συμβατές με το σύστημα αυτό, καθώς επίσης και τα γεωχωρικά δεδομένα που προκύπτουν από τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης. Στην ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» καταγράφονται τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής σύμφωνα με το άρθρο 6.

3. Αρμόδιες για τη δημιουργία, οργάνωση, τήρηση και ενημέρωση της ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» ορίζονται οι Διευθύνσεις Διατροφής Ζώων, Ζωοτροφών και Βοσκοτόπων και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίες για το σκοπό αυτό επεξεργάζονται και διαχειρίζονται τα δεδομένα σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος και Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επιτροπή με τίτλο «Γνωμοδοτική Επιτροπή Βοσκήσιμων Γαιών», έργο της οποίας είναι η παροχή γνώμης στον Υπουργό για κάθε θέμα που αφορά την ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας».

5. Η ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αναθεωρείται με όμοια απόφαση, έπειτα από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Βοσκήσιμων Γαιών.

Άρθρο 3

Διαχειριστικά σχέδια βόσκησης

1. Η χρήση της βοσκής εντός βοσκήσιμων γαιών που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και της δασικής νομοθεσίας, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φύσιμη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

2. Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται με τη βάση διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης της περιοχής. Με τα διαχειριστικά σχέδια ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες,

συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων. Συμβατές χρήσεις με τη δασική νομοθεσία είναι αυτές που προβλέπονται στο ΣΤ΄ κεφάλαιο του ν. 998/79 όπως ισχύει ενώ με τη βοσκή είναι οι χρήσεις εκείνες οι οποίες δεν παρεμποδίζουν την προσβασιμότητα των ποιμνίων και δεν υποβαθμίζουν τη συνολική βοσκοϊκανότητα της βοσκήσιμης γαίας ως ενιαίας οντότητα, όπως αυτή έχει υπολογισθεί στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.

Για λόγους ενιαίας διαχείρισης της βοσκής, στα διαχειριστικά σχέδια συμπεριλαμβάνονται και οι εκτάσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 όπως ισχύει, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους το επιθυμούν και δηλώνουν την επιθυμία τους εγγράφως. Δύναται επίσης να περιλαμβάνονται και εκτάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας και βόσκονται από αγροτικά ζώα.

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αναθέτει την εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης στις Περιφέρειες της Χώρας με προγραμματική σύμβαση η οποία συνάπτεται με την οικεία Περιφέρεια. Τα διαχειριστικά σχέδια που εκπονούν οι Περιφέρειες, εγκρίνονται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη της οικείας δασικής αρχής ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών στην περίπτωση απουσίας Δασαρχείου κατά το μέρος που αφορά εκτάσεις που υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και των αρμόδιων Διευθύνσεων Αγροτικής Ανάπτυξης και Κτηνιατρικής κατά το μέρος που αφορά γεωργικές εκτάσεις.

3. Για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, η βοσκοϊκανότητα εκτιμάται και τα μέτρα βελτίωσης και διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των αντικειμένων προστασίας της περιοχής. Στις περιπτώσεις που οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνονται εντός των ορίων ευθύνης φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών ο οικείος φορέας διαχείρισης γνωμοδοτεί προς τον υπεύθυνο για την εκπόνηση της μελέτης φορέα επί του διαχειριστικού σχεδίου. Για τις υπόλοιπες περιοχές γνώμη εκφράζουν οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές.

4. Η διάρκεια ισχύος των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης ορίζεται σε επτά έτη μετά την έγκρισή τους. Μετά την παρέλευση της επταετίας τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης αναθεωρούνται και εγκρίνονται εκ νέου. Στην περίπτωση εκδήλωσης φυσικής καταστροφής ή άλλης αιτίας, τα σχέδια αναθεωρούνται και εγκρίνονται εντός

χρονικού διαστήματος ενός έτους από τη διαπίστωση αυτής από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

5. Εντός των βοσκήσιμων γαιών επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, πρόχειρα καταλύματα ζώων όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του ν. 4056/2012 (Α'52) καθώς και ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές και επεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του τοπίου και οι οποίες προβλέπονται από τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

6. Με τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης καθορίζονται και οι θερινές βοσκήσιμες γαίες τις οποίες χρησιμοποιεί, ο κάθε νόμιμα μετακινούμενος κτηνοτρόφος, σύμφωνα με το ισχύον υγειονομικό καθεστώς εκτροφής των ποιμνίων.

Άρθρο 4

Προθεσμία εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης

1. Μέχρι 31-1-2019 εκπονούνται, υποβάλλονται και εγκρίνονται τα διαχειριστικά σχέδια των βοσκήσιμων γαιών της Χώρας που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3. Μετά την προθεσμία αυτή δεν επιτρέπεται η ενεργοποίηση δικαιωμάτων ενίσχυσης για την εν λόγω έκταση, χωρίς την ύπαρξη και εφαρμογή εγκεκριμένου διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης
2. Κατ' εξαίρεση, μπορεί μετά τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας της παραγράφου 1 να υπαχθούν σε καθεστώς βόσκησης και περιοχές που δεν χρησιμοποιούνταν για βόσκηση, μετά από αίτημα των οικείων ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων, υπό την προϋπόθεση της εκπόνησης και έγκρισης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για τις περιοχές αυτές.

Άρθρο 5

Δαπάνη διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης

Η δαπάνη για την εκπόνηση και την εφαρμογή των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για τις βοσκήσιμες γαίες της χώρας, καλύπτεται από τα έσοδα που θα προκύψουν κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 6 και της παρ. 2 του άρθρου 7 ή

με δαπάνες των ιδιοκτητών, εξαιρουμένων των ΟΤΑ, αν πρόκειται για ιδιωτικές εκτάσεις.

Άρθρο 6

Δικαιώματα χρήσης βοσκής

1. Το δικαίωμα βοσκής σε βοσκήσιμες γαίες, μεταξύ των οποίων δημόσια δάση, δασικές εκτάσεις και μη πεδινά χορτολίβαδα των παρ. 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 3 του 998/1979 (Α'289), όπως ισχύουν, στα οποία η βοσκή δεν έχει απαγορευθεί ή ρυθμιστεί βάσει των κείμενων διατάξεων της δασικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας, παραχωρείται στις οικείες Περιφέρειες, στις οποίες περιέρχονται και οι πρόσοδοι από την εκμίσθωση αυτών.

Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής από κτηνοτρόφους, επί των βοσκήσιμων γαιών στις οποίες επιτρέπεται η βόσκηση, σύμφωνα με τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης που έχουν εγκριθεί, κατανέμονται από τις οικείες Περιφερειακές Ενότητες. Για το σκοπό αυτό με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνιστάται επιτροπή κατανομής των δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής εντός της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, τα μέλη της οποίας ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη.

Στους κτηνοτρόφους που κάνουν χρήση ιδιωτικής βοσκήσιμης γαίας, ιδιόκτητη ή ενοικιαζόμενη από ιδιώτες ή ΝΠΙΔ, κατανέμεται επιπλέον έκταση μόνο για το μέρος του ζωικού κεφαλαίου που δεν καλύπτεται από τις ιδιωτικές εκτάσεις που δηλώνουν. Σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ιδιόκτητων βοσκήσιμων γαιών, για οποιαδήποτε αιτία, ο κτηνοτρόφος έχει την υποχρέωση να δηλώνει και αποδεικνύει τις αντίστοιχες μεταβολές. Σε αντίθετη περίπτωση χάνει τα δικαιώματά του.

Η νομή ή κατοχή των βοσκήσιμων γαιών αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά της υπουργικής απόφασης της περίπτωσης β του άρθρου 11. Τα δικαιολογητικά αυτά κατατίθενται άπαξ.

2. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής παραχωρούνται στους κτηνοτρόφους για χρονικό διάστημα αντίστοιχο με την υλοποίηση των στόχων των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τρία (3) έτη, με την υπογραφή σχετικής σύμβασης μίσθωσης. Σε περίπτωση που σε τμήματα ή και σε ολόκληρη τη βοσκήσιμη γαία απαγορευτεί η βόσκηση ή οι γαίες αυτές χαρακτηρισθούν αναδασωτέες, στα πλαίσια της δασικής νομοθεσίας, η ως άνω

επιτροπή της οικείας Περιφερειακής Ενότητας προβαίνει σε ανάλογες ανακατατάξεις των δικαιωμάτων βόσκησης.

3. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής περιέχονται ή μεταβιβάζονται σε άλλον κτηνοτρόφο σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής ή πώλησης της εκμετάλλευσης. Σε περίπτωση παύσης της εκμετάλλευσης για δύο συνεχόμενα έτη, τα δικαιώματα δεν μεταβιβάζονται και παραμένουν ως εθνικό απόθεμα.

4. Για την κατανομή των δικαιωμάτων χρήσης λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα των αποκατασταθέντων κτηνοτρόφων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 του ν. 4061/2012.

Άρθρο 7

Μίσθωμα δικαιώματος χρήσης βοσκής

1. Για τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής, σύμφωνα με το άρθρο 6, καταβάλλεται από τους κτηνοτρόφους μίσθωμα, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Το ανωτέρω μίσθωμα των δημόσιων γαιών κατατίθεται υπέρ της Περιφέρειας, στα διοικητικά όρια της οποίας ασκείται η βόσκηση και σε σχετικό λογαριασμό της, με την υποχρέωση διάθεσής του για την εκπόνηση και την εφαρμογή των διαχειριστικών σχεδίων, τη συντήρηση και την κατασκευή έργων υποδομής των βοσκήσιμων γαιών, σύμφωνα με το διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης.

3. Δεν οφείλουν την καταβολή μισθώματος οι ιδιοκτήτες για τη δική τους βοσκήσιμη γαία και οι αποκατεστημένοι κτηνοτρόφοι για τη βοσκήσιμη γαία στην οποία έγινε η αποκατάστασή τους.

Άρθρο 8

Αποτύπωση βοσκήσιμων γαιών - Εξαιρέσεις

1. Με τις αποφάσεις έγκρισης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3, γίνεται και η αποτύπωση των αντίστοιχων βοσκήσιμων γαιών.

2. Δεν αποτυπώνονται ως βοσκήσιμες γαίες, εκτάσεις που:

α) έχουν γενικότερες δεσμεύσεις ή έχουν παραχωρηθεί για άλλους σκοπούς στο πλαίσιο της ισχύουσας δασικής νομοθεσίας

- β) είχαν τη μορφή δάσους ή δασικής έκτασης και καταστράφηκαν από πυρκαγιά ή αποψιλώθηκαν με άλλο τρόπο και έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, με την επιφύλαξη των άρθρων 105 και 107 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας)
- γ) περιλαμβάνονται σε προγράμματα αναδάσωσης των δασικών υπηρεσιών
- δ) υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν. 998/1979 (Α'289) όπως ισχύει
- ε) προβλέπονται στις περιπτώσεις β' έως και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
- στ) βρίσκονται σε πυρήνες Εθνικών Δρυμών
3. Εφόσον βοσκήσιμες γαίες περιβάλλουν τμήματα δάσους ή δασικές εκτάσεις, επιτρέπεται και σε αυτά τα τμήματα δάσους ή τις δασικές εκτάσεις να γίνεται χρήση βόσκησης και επεμβάσεις που να την υπηρετούν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και του παρόντος νόμου.
4. Στην απόφαση έγκρισης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης και αποτύπωσης των βοσκήσιμων γαιών, αναφέρεται αν με τον καθορισμό, την αποτύπωση και την ορθολογική αξιοποίηση των συγκεκριμένων εκτάσεων εξυπηρετείται σκοπός δημοσίου συμφέροντος, μέσω της ενίσχυσης και προστασίας της κτηνοτροφίας ως σημαντικού κλάδου της εθνικής οικονομίας και αν παρίσταται ανάγκη χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων εκτάσεων, μεταξύ των οποίων και τμημάτων δάσους ή δασικής έκτασης ή υδάτινων παραλίμνιων ή παραποτάμιων οικοσυστημάτων, για την εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού.

Άρθρο 9

Επιτροπές παρακολούθησης και εφαρμογής διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστώνται μια ή περισσότερες επιτροπές με έργο την παρακολούθηση και την εφαρμογή των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, στις οποίες συμμετέχουν απαραίτητα:

- α) υπάλληλοι της Περιφέρειας ή των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων,
- β) υπάλληλοι της οικείας δασικής υπηρεσίας,
- γ) υπάλληλοι της οικείας αποκεντρωμένης υπηρεσίας του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι οποίοι προτείνονται από τον Οργανισμό και
- δ) εκπρόσωπος της οικείας κτηνοτροφικής οργάνωσης.

Τα μέλη των εν λόγω επιτροπών ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη.

Άρθρο 10**Βοσκήσιμες γαίες ΟΤΑ**

Οι βοσκήσιμες γαίες που βρίσκονται στην περιφέρεια ΟΤΑ Α΄ βαθμού και των οποίων την κυριότητα, νομή, κατοχή ή χρήση έχουν οι συγκεκριμένοι ΟΤΑ, διατίθενται κατά προτεραιότητα για τις ανάγκες των κτηνοτρόφων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους στον δήμο αυτό και σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους οι οποίοι αποδεδειγμένα κάνουν χρήση των εν λόγω βοσκήσιμων γαιών. Εφόσον ικανοποιούνται οι παραπάνω ανάγκες και αποδεδειγμένα βάσει του διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης, υπάρχει περίσσειμα βοσκήσιμης γαίας σε κάποια ή κάποιες Τοπικές/Δημοτικές Κοινότητες, ο αρμόδιος ΟΤΑ μπορεί να διενεργήσει δημοπρασία ή δημοπρασίες βοσκήσιμων γαιών απευθυνόμενος προς κτηνοτρόφους και άλλων περιοχών.

Άρθρο 11**Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται:
- α) Ειδικά θέματα, τεχνικές λεπτομέρειες, διαδικαστικά θέματα και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 2.
  - β) Οι διαδικασίες, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κατανομή των βοσκήσιμων γαιών στους κτηνοτρόφους της χώρας για τις ανάγκες εφαρμογής ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 6 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
  - γ) Θέματα που αφορούν την σύμβαση μίσθωσης, οι όροι, οι κυρώσεις και τα αρμόδια όργανα επιβολής τους που αφορούν το δικαίωμα χρήσης της βοσκής καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των άρθρων 6 και 7.
  - δ) Η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, η θητεία των μελών και κάθε θέμα σχετικό με το έργο και τον τρόπο λειτουργίας των επιτροπών του άρθρου 6. Ο αριθμός των επιτροπών ανά περιφέρεια, η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, η θητεία των μελών και κάθε θέμα σχετικό με το έργο και τον τρόπο λειτουργίας των επιτροπών του άρθρου 9.
  - ε) Η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, η θητεία και κάθε θέμα σχετικό με τον τρόπο λειτουργίας της γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 2.

στ) Νέες συνθέσεις για τα συλλογικά όργανα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πλην των υπηρεσιακών και πειθαρχικών συμβουλίων, σύμφωνα με τις νέες οργανικές μονάδες του π.δ.107/2014 (Α'174). Όλες οι αποφάσεις ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των αντίστοιχων αποφάσεων με τη νέα σύνθεση.

ζ) Τα θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις, απαιτήσεις και τις διαδικασίες έλεγχου της διακίνησης των αγροτικών προϊόντων φυτικής προέλευσης. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζονται οι όροι, οι απαιτήσεις και οι προϋποθέσεις λειτουργίας κάθε χώρου που χρησιμοποιείται για τη συγκέντρωση, παραλαβή, αποθήκευση, συντήρηση και διακίνηση των προϊόντων αυτών, η επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμορφώσεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι προδιαγραφές, το περιεχόμενο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης και οι διαδικασίες παρακολούθησης της ορθής εφαρμογής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 12

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4056/2012 (Α'52)

1. Η προθεσμία έκδοσης άδειας εγκατάστασης των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων όλων των κατηγοριών της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012, η οποία προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 4056/2012, παρατείνεται για δέκα οκτώ (18) μήνες από τη λήξη της και λήγει στις 12-9-2016. Όπου στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 14 του ν. 4056/2012 αναφέρεται η αρχική προθεσμία των τριών ετών νοείται η προθεσμία που λήγει στις 12-9-2016.

2. Μετά το άρθρο 17 του ν. 4056/2012 προστίθεται νέο άρθρο 17α, το κείμενο του οποίου έχει ως εξής:

«Άρθρο 17α

Συνέχιση λειτουργίας υφιστάμενων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων εντός ή πλησίον οικισμών

1. Σε κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, με δυναμικότητα μεγαλύτερη από αυτή που καθορίζεται με τις αποφάσεις των οικείων Περιφερειάρχων για τη διατήρηση οικόσιπων ζώων και οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4056/2012, ήταν εγκατεστημένες είτε εντός των ορίων οικισμών είτε πλησίον οικισμών σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 και διέθεταν ζωικό κεφάλαιο:

α) χορηγείται «άδεια διατήρησης κτηνοτροφικής εγκατάστασης»

β) χορηγείται κωδικός εκμετάλλευσης από την αρμόδια κτηνιατρική αρχή

γ) η εν λόγω άδεια διατήρησης δεν μεταβιβάζεται και δεν τροποποιείται, ανακαλείται δε όταν για οποιοδήποτε λόγο διακοπεί η λειτουργία της κτηνοτροφικής εγκατάστασης.

2. Για τη χορήγηση της άδειας διατήρησης κτηνοτροφικής εγκατάστασης πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

α) Οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις είχαν ιδρυθεί και λειτουργούσαν (διέθεταν ζωικό κεφάλαιο) κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4056/2012 είτε εντός ορίων οικισμών είτε πλησίον οικισμών και σε αποστάσεις μικρότερες από εκείνες που ορίζονταν στους πίνακες 1 και 2 του παραρτήματος του άρθρου 20 του ν. 4056/2012 και όπως αυτές είναι δυνατόν να προσαρμοσθούν με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 7 του άρθρου 5 του ν. 4056/2012 για τη μείωση των ελαχίστων αποστάσεων.

β) Η δυναμικότητά τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% των ανώτατων ορίων της κατηγορίας Β, όπως ορίστηκαν με την υπ' αρ. 1958/2012 ΥΑ (ΦΕΚ 21 Β') όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Όσες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις λειτουργούσαν εντός ή πλησίον οικισμών σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 και εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους, υποχρεούνται να υποβάλλουν αίτημα στην οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) εντός προθεσμίας δύο ετών από τη έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού.

4. Μετά τη παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας, διακόπτεται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη η λειτουργία των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που δεν έχουν υποβάλλει ανάλογο αίτημα, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Επιτροπής Σταυλισμού.

5. Η διαδικασία, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση της άδειας διατήρησης, οι κυρώσεις καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και των τυχόν συναρμόδιων Υπουργών.

6. Παραβάσεις, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στην απόφαση της παραγράφου 5.
7. Αποφάσεις των ΔΑΟΚ, που αφορούν στη διακοπή λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν μέχρι την έναρξη ισχύος αυτού του άρθρου εντός ή πλησίον οικισμών και δεν έχουν εκτελεσθεί ανακαλούνται εφόσον οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2.
8. Ενστάσεις επί αποφάσεων ΔΑΟΚ που αφορούν στη διακοπή λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν μέχρι την έναρξη ισχύος αυτού του άρθρου εντός ή πλησίον οικισμών και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2, τίθενται στο αρχείο και οι σχετικές αποφάσεις ανακαλούνται οριστικά από την αρχή που τις εξέδωσε.»

Άρθρο 13

Τροποποίηση διατάξεων των ν. 3877/2010 (Α' 160) και 2342/1995 (Α' 208)

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 3877/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Τα έσοδα από την ειδική ασφαλιστική εισφορά που προβλέπεται στο άρθρο 8 του νόμου αυτού, η οποία ορίζεται σε ποσοστό:

αα) Τέσσερα τοις εκατό (4%) επί της ασφαλιζόμενης αξίας της φυτικής παραγωγής και προκειμένου για την ελιά σε ενάμιση τοις εκατό (1,5%).

ββ) Μηδέν εβδομήντα πέντε τοις εκατό (0,75%) επί της ασφαλιζόμενης αξίας του ζωικού κεφαλαίου.

γγ) Μισό τοις εκατό (0,5%) για τα προϊόντα φυτικής προέλευσης των καλλιεργειών που παράγονται στο σύνολο τους (αμιγώς) και αποκλειστικά σε "ελεγχόμενο περιβάλλον" μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, όπως αυτό καθορίζεται από τους σχετικούς Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛΓΑ. Τα πρόσωπα που υπάγονται στη διάταξη αυτή μπορούν με αίτηση τους να ζητήσουν την εξαίρεσή τους από την ασφάλιση αυτή.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 8 του ν. 3877/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Δεν υπόκεινται στην υποχρέωση καταβολής της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ του ΕΛΓΑ οι καλλιέργειες δασικών και αγροτικών προϊόντων, καθώς και η

αλιευτική παραγωγή που εξαιρούνται από την ασφαλιστική κάλυψη, σύμφωνα με τους κανονισμούς ασφάλισης που ισχύουν.»

3. Οι περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 3877/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«β) τη μέση παραγωγή ανά στρέμμα ή δένδρο των δηλούμενων καλλιεργειών και

γ) τη μέση αξία του παραγόμενου προϊόντος ανά κιλό ή τεμάχιο, ανάλογα με την καλλιέργεια.»

4. Το άρθρο 17 του ν. 3877/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 17

Εκτιμητές

Η εκτιμητική διαδικασία των ζημιών εκτελείται από Γεωτεχνικούς υπαλλήλους του ΕΛ.Γ.Α ή και από Τεχνολόγους Γεωπονίας υπαλλήλους του ΕΛ.Γ.Α. Σε περίπτωση εκτεταμένων ζημιών για την εκτίμηση των οποίων το τακτικό προσωπικό του ΕΛ.Γ.Α. δεν επαρκεί, καθήκοντα εκτιμητή μπορεί επίσης να ανατίθενται και σε υπαλλήλους των ίδιων ειδικοτήτων του στενού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα μετά από έγκριση των Υπηρεσιών τους καθώς και σε εποχικό προσωπικό των παραπάνω ειδικοτήτων που προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994 (Α'28).»

5. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 24 του ν. 3877/2010, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 39 του ν. 4061/2012 (Α' 66), προστίθενται εδάφια, ως εξής:

«Οι αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο αποζημιώσεις των ανταποκριτών του ΕΛΓΑ και των απασχολούμενων σε όλα τα στάδια της ασφαλιστικής και εκτιμητικής διαδικασίας δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 21 του ν.4024/2011 (Α'226), υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ετήσιο ποσό των ως άνω αποζημιώσεων δεν υπερβαίνει τα τρεις χιλιάδες εξακόσια (3.600) ευρώ. Τα παραπάνω ισχύουν και για το συνολικό ετήσιο ποσό αποζημιώσεων του έτους 2014.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του ν. 2342/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ενεργητική προστασία κατά την έννοια του παρόντος νόμου είναι η λήψη προληπτικών μέτρων και η χρησιμοποίηση τεχνολογικών μέσων ή οποιουδήποτε άλλου μέσου ή μεθόδου, για την αποτροπή ή μείωση των ζημιών που προξενούνται στη γεωργική παραγωγή, στο φυτικό, ζωικό και έγγειο κεφάλαιο των γεωργικών

εκμεταλλεύσεων, από φυσικούς κινδύνους, παθήσεις και ασθένειες που ορίζονται στο άρθρο 5 του ν. 3877/2010 (Α'160). Για κινδύνους που δεν αναφέρονται στο ως άνω άρθρο, η προϋπόθεση ένταξης των μέσων ή των μεθόδων πρόληψης είναι η χρηματοδότησή τους από επιχορηγούμενες δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της Αγροτικής Ανάπτυξης.»

Άρθρο 14

Παράταση παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων και λειτουργίας επαγγελματικών σχολών ΕΠΑΣ

1. Οι αποφάσεις παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες ή σε ανέργους εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, που εκδόθηκαν από τον οικείο Περιφερειάρχη ή το εξουσιοδοτημένο απ' αυτόν όργανο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 168 του ν. 4099/2012 και το άρθρο 37 παρ.14 εδάφιο γ' του ν.4235/2014, παρατείνονται έως 31-10-2016.
2. Η λειτουργία των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑΣ) του ν. 3475/2006 (Α' 146), αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, παρατείνεται και για το σχολικό έτος 2016-2017 και παύει την 15η Σεπτεμβρίου 2017.

Άρθρο 15

Εθνικό πρόγραμμα συλλογής και διαχείρισης νεκρών ζώων

1. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δια της Δ/νσης Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης καταρτίζει και θέτει σε εφαρμογή, Εθνικό Πρόγραμμα Συλλογής και Διαχείρισης νεκρών ζώων (ΕΠΣΥΔ) προκειμένου να διασφαλισθεί η προστασία της δημόσιας υγείας, της υγείας των ζώων και του περιβάλλοντος.
2. Το ΕΠΣΥΔ είναι πολυετές πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει τους στρατηγικούς στόχους και τις προτεραιότητες στον τομέα διαχείρισης των νεκρών ζώων, την κατανομή των πόρων, την κατάταξη των σχετικών δραστηριοτήτων με βάση την ανάλυση κινδύνων, τον καθορισμό των αρμόδιων αρχών υλοποίησης αυτού, καθώς

και την ανάπτυξη συστήματος εποπτείας για την ορθή συλλογή, διαχείριση και τελική διάθεση των νεκρών ζώων της χώρας.

3. Το ΕΠΣΥΔ χρηματοδοτείται από το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας (ΤΓΚ) του ΥΠΑΑΤ μέσω ανταποδοτικού τέλους. Για τη χρηματοδότηση του προγράμματος μέσω του ΤΓΚ καθορίζεται ετήσιο, ανταποδοτικό τέλος ανά ζώο για τη συλλογή και διαχείριση των νεκρών ζώων, σε κάθε κτηνοτροφική εκμετάλλευση της χώρας, σύμφωνα με τον αριθμό των ζώων αυτής, όπως δηλώνεται για τους πληθυσμούς αιγοπροβάτων και χοιρινών κατά την ετήσια απογραφή, καθώς και για τους πληθυσμούς των βοοειδών, από τα ετήσια στοιχεία του ηλεκτρονικού μητρώου της εκμετάλλευσης βοοειδών στο τέλος κάθε έτους, που αποτυπώνονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του ΥΠΑΑΤ. Το ανταποδοτικό τέλος καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στην ίδια απόφαση καθορίζονται οι λεπτομέρειες είσπραξης μέσω του προγράμματος ΟΣΔΕ.

4. Το ΕΠΣΥΔ υλοποιείται από φορείς που παρέχουν υπηρεσίες συλλογής – απομάκρυνσης και καταστροφής – διαχείρισης των νεκρών ζώων. Το ΥΠΑΑΤ διενεργεί κάθε τρία έτη, Διεθνή Ανοιχτό Διαγωνισμό, ο οποίος αφορά όλη την επικράτεια, ή μέρος αυτής (Περιφέρεια/ες), μέσω του οποίου προκύπτει ανάδοχος/οι για τη μεταφορά νεκρών ζώων και για τη διαχείριση αυτών σε εγκεκριμένες μονάδες διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων.

5. Η έγκριση και η αναπροσαρμογή του ΕΠΣΥΔ, ο τρόπος υλοποίησης, παρακολούθησης και εποπτείας του προγράμματος, οι διαδικασίες συλλογής και διαχείρισης των νεκρών ζώων και οποιοδήποτε σχετικό θέμα με το πρόγραμμα, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντός πέντε (5) μηνών από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου.

6. Ειδικά για το έτος 2016 εφαρμόζεται και πρόγραμμα περισυλλογής και διαχείρισης των νεκρών βοοειδών, αιγών και προβάτων, για τα οποία υπάρχει υποχρέωση διενέργειας εξετάσεων για Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες (ΜΣΕ), χρηματοδοτούμενο από τον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι Περιφέρειες στις οποίες εφαρμόζεται το πρόγραμμα, οι αρμόδιες αρχές εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησής του, οι προϋποθέσεις ανάδειξης των φορέων υλοποίησης του προγράμματος και οι

υποχρεώσεις τους, η δαπάνη για την υλοποίησή του, η κατανομή των πιστώσεων ανά Περιφέρεια και κάθε θέμα σχετικό με το πρόγραμμα.

Άρθρο 16

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1564/1985 (Α'164)

1. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ν. 1564/1985 προστίθεται παράγραφος 3α ως εξής:

«3α. Δεν απαιτείται γνώμη της επιτροπής του άρθρου 20 και των κατά περίπτωση αρμόδιων οργανισμών και λοιπών φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 7, για τις υπουργικές αποφάσεις της παραγράφου 3, που εκδίδονται σε συμμόρφωση προς την αντίστοιχη νομοθεσία των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

2. Μετά την παράγραφο 7 του άρθρου 15 του ν. 1564/1985, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Η απόκτηση, από άλλα κράτη μέλη, πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών του άρθρου 3, επιτρέπεται στα φυσικά και νομικά πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.Α.Ε.) σύμφωνα με το ν. 3874/2010 (Α'151), αποκλειστικά και μόνο για τις ανάγκες των αγροτικών τους εκμεταλλεύσεων με σκοπό την παραγωγή αγροτικών προϊόντων, χωρίς να απαιτείται για τα πρόσωπα αυτά η κατοχή άδειας επιχείρησης εμπορίας του υλικού αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της πραγματοποίησης των ελέγχων που απαιτούνται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου».

Άρθρο 17

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης και τα ζωικά υποπροϊόντα

1. Στη Διεύθυνση Υγιεινής και Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ιδρύονται και λειτουργούν

ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης και τα ζωικά υποπροϊόντα.

2. Η καταχώριση στοιχείων στις παραπάνω ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων είναι υποχρεωτική για τις αρμόδιες αρχές επισήμου ελέγχου και τις επιχειρήσεις, όπου αυτό απαιτείται, που εμπλέκονται στους τομείς τροφίμων ζωικής προέλευσης και ζωικών υποπροϊόντων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν στην καταχώριση στοιχείων και δεδομένων στις ηλεκτρονικές βάσεις καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 18

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4036/2012 (Α' 8)

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 3 του ν.4036/2012 τροποποιείται ως εξής:

«4. Αρμόδια Αρχή για την αξιολόγηση των υποβληθέντων στοιχείων, ως απαιτούνται τόσο για τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των προσθέτων αυτών στην αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, όσο και για την έγκριση δραστικών και λοιπών ουσιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009, είναι το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή κοινές Υπουργικές αποφάσεις στην περίπτωση συναρμοδιότητας, μπορεί να ορίζονται και άλλες αρμόδιες αρχές αξιολόγησης που πληρούν τις επιστημονικές προϋποθέσεις, αν κριθεί αναγκαίο.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του ν.4036/2012 τροποποιείται ως εξής:

«4. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων χορηγείται, ανακαλείται, ανανεώνεται ή, στις περιπτώσεις που από την αρμόδια αρχή του άρθρου 3 εφαρμόζεται αξιολόγηση, τροποποιείται η άδεια διάθεσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά στα πλαίσια του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009.»

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 5 του ν.4036/2012 τροποποιείται ως εξής:

«5. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι διετής.»

4. Η παράγραφος 6 του άρθρου 9 του ν.4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Όποιος εισάγει, χρησιμοποιεί για επαγγελματική χρήση, διακινεί, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει φυτοπροστατευτικά

προϊόντα πέραν της ημερομηνίας λήξης που αναγράφεται ή προκύπτει από τη συσκευασία ή την ετικέτα, τα οποία εμφανίζουν μη επιτρεπτές αποκλίσεις στην εγγυημένη σύνθεση ή στις φυσικοχημικές ιδιότητές τους σε σχέση με τις οριζόμενες στο φάκελο που αφορά στην άδεια που χορηγήθηκε για τη διάθεσή τους στην αγορά, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ. Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα δεσμεύονται και καταστρέφονται, με δαπάνη που βαρύνει αποκλειστικά τον υπεύθυνο για την παράβαση. Επιτρέπεται ο επανέλεγχος της σταθερότητας των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και η αναγραφή επί της συσκευασίας ή της ετικέτας με ευθύνη του κατόχου της άδειας διάθεσης στην αγορά νέας ημερομηνίας λήξης για κανονικές συνθήκες αποθήκευσης. Η ημερομηνία αυτή αναγράφεται με τον ίδιο τρόπο που είχε αναγραφεί η αρχική και λαμβάνεται μέριμνα ώστε να διατηρούνται ταυτόχρονα και οι αρχικές ενδείξεις».

5. Η παράγραφος 11 του άρθρου 9 του ν.4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Όποιος διαθέτει στην αγορά σκευάσματα που περιέχουν μακρο-οργανισμούς και τα οποία δεν έχουν εγγραφεί στο σχετικό κατάλογο που τηρεί η αρμόδια αρχή ή διαθέτει στην αγορά τέτοια σκευάσματα χωρίς να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που έχει θέσει η αρμόδια αρχή για την εγγραφή τους, τιμωρείται με πρόστιμο από χίλια (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ και η παρτίδα των σκευασμάτων αυτών αποσύρεται με δαπάνες που βαρύνουν εξ ολοκλήρου τους υπεύθυνους για την παράβαση.»

6. Η παράγραφος 6 του άρθρου 10 του ν.4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Όποιος εισάγει, χρησιμοποιεί για επαγγελματική χρήση, διακινεί, διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο, έστω και δωρεάν, ανταλλάσσει, μεταφέρει φυτοπροστατευτικά προϊόντα πέραν της ημερομηνίας λήξης που προκύπτει από τη συσκευασία ή την ετικέτα, τα οποία εμφανίζουν μη επιτρεπτές αποκλίσεις στην εγγυημένη σύνθεση ή στις φυσικοχημικές ιδιότητές τους σε σχέση με τις οριζόμενες στο φάκελο που αφορά στην άδεια που χορηγήθηκε για τη διάθεσή τους στην αγορά, τιμωρείται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος.»

7. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 18 του ν.4036/2012 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Στην κατάρτιση και την τροποποίηση του εθνικού σχεδίου δράσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 της Οδηγίας 2003/35/ΕΚ (ΕΕ L 156) που είναι σχετικές με τη συμμετοχή του κοινού σε σχέδια και προγράμματα.»

8. α) Η παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 49α του ν.4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμων, σύμφωνα με τα άρθρα 9, 13, 45, και 49, εκτός αυτών που αφορούν παραβάσεις του άρθρου 38, και ενώπιον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι παραβάτες έχουν το δικαίωμα υποβολής ένστασης. Η ένσταση κατατίθεται στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση των αποφάσεων επιβολής προστίμου.

Για τη συζήτηση των ενστάσεων συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων πενταμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από δύο εκπροσώπους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τους αναπληρωτές τους και από έναν εκπρόσωπο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου και του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.), με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι προτείνονται από τους ως άνω φορείς. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ένας από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και γραμματέας υπάλληλος της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ίδιου Υπουργείου. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζονται τα μέλη της επιτροπής και καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία της.

2. Κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμων που αφορούν παραβάσεις του άρθρου 38, και ενώπιον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι παραβάτες έχουν το δικαίωμα υποβολής ένστασης. Η ένσταση κατατίθεται στη Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων, Εδαφοϋδατικών Πόρων και Λιπασμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση των αποφάσεων επιβολής προστίμου.

Για τη συζήτηση των ενστάσεων συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τριμελής επιτροπή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η σύνθεση, ο τρόπος λειτουργίας και κάθε σχετικό θέμα.»

β) Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 49α του ν.4036/2012 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Για την εξέταση των ενστάσεων των παρ. 1 και 2, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η υποβολή παραβόλου ποσού ύψους ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας του προστίμου που έχει επιβληθεί. Το παράβολο κατατίθεται στο Κεντρικό Ταμείο

8A

Γεωργίας και Κτηνοτροφίας. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής ευδοκίμησης της ένστασης, η αξία του παραβόλου επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο.».

9. Η περίπτωση ξ' της παραγράφου 1 του άρθρου 50 του ν.4036/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«ξ) Οι τεχνικές διαδικασίες, ο τρόπος και κάθε άλλο αναγκαίο τεχνικό μέτρο για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 396/2005, του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1107/2009 και τη συμμόρφωση προς την Οδηγία 2009/128/ΕΚ ως και οι διαδικασίες παραλλήλου εμπορίου και οι διαδικασίες και το υλικό κατάρτισης και πιστοποίησης γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων».

10. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 52 του ν.4036/2012 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Για όσους κατέχουν άδεια εμπορίας γεωργικών φαρμάκων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 220/1973 (Α'272) και του π.δ. 353/1974 (Α'138), οι διατάξεις της παραγράφου 32 του άρθρου 20 του ν. 3399/2005 (Α'255) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Τα ίδια φυσικά πρόσωπα δικαιούνται να εκδίδουν συνταγές σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 35, μέχρι τη συνταξιοδότησή τους.»

11. Στο τέλος της παραγράφου Α' «Φυτοπροστατευτικά προϊόντα» του Παραρτήματος Α' του ν.4036/2012 προστίθεται περίπτωση 53 ως εξής:

«53) Παράβολο για την προπαρασκευαστική συνάντηση με σκοπό την κατάθεση πρότασης προς τη Χώρα, ως κράτος μέλος εισηγητής που εξετάζει την αίτηση, κατά την έννοια του άρθρου 35 του Κανονισμού (ΕΚ) 1107/2009/ΕΚ.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 19

Μεταβατικές διατάξεις

1. Έξι (6) μήνες μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, για κάθε Περιφέρεια της Χώρας δύναται να καταρτίζονται προσωρινά διαχειριστικά σχέδια βόσκησης, σε μία

ή περισσότερες Περιφερειακές Ενότητες, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των βοσκήσιμων γαιών της κάθε περιοχής. Για τα προσωρινά διαχειριστικά σχέδια βόσκησης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 3, 5, 6 και 7.

2. Μέχρι την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, η χρήση της βοσκής εντός των βοσκήσιμων γαιών επιτρέπεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της δασικής νομοθεσίας.

3. Η προστασία και διαχείριση βοσκήσιμων γαιών, στις οποίες υπάγονται και εκτάσεις των ακινήτων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 4061/2012 γίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Παρατείνεται για τη θερινή περίοδο του έτους 2015 η εκμίσθωση των δημοτικών εκτάσεων στους μετακινούμενους κτηνοτρόφους που μίσθωσαν το έτος 2014 τις εκτάσεις αυτές. Το ύψος του αντιτίμου για τη θερινή περίοδο του έτους 2015 παραμένει το ίδιο με εκείνο του έτους 2014.

Άρθρο 20

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις, όπως ισχύουν:

α) Το άρθρο 103 του ν.δ. 86/1969 (Α'7).

β) Οι παρ. 2 και 2α του άρθρου 60 του ν. 4264/2014 (Α'118).

γ) Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του β.δ. 24-9/20-10-1958 (Α'171).

δ) Το εδάφιο ε' της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4061/2012 (Α'66).

ε) Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 και η παράγραφος 3 του άρθρου 10 του ν. 3877/2010 (Α'160).

στ) Η υπ' αριθμ. 3287/127664/17-12-2012 (Β'3468) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή στις ως άνω καταργούμενες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος.

89

Άρθρο 21

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Αθήνα, 12/11/2015
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΦΙΛΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ
ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΣΙΡΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ